

Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

► **V**   **РЕШЕНИЕ № 1720/2006/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**
от 15 ноември 2006 година
за създаване на Програма за действие за обучение през целия живот
(ОВ L 327, 24.11.2006 г., стр. 45)

Изменено с

	Официален вестник		
	№	страница	дата
► <u>M1</u> Решение № 1357/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година	L 350	56	30.12.2008 г.

РЕШЕНИЕ № 1720/2006/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 15 ноември 2006 година

за създаване на Програма за действие за обучение през целия живот

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 149, параграф 4 и член 150, параграф 4 от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

като действа в съответствие с процедурата по член 251 на Договора ⁽³⁾,

като има предвид, че:

- (1) Решение 1999/382/ЕО ⁽⁴⁾ на Съвета създаде втората фаза на Програма за действие на Общността в сферата на професионалното обучение „Леонардо да Винчи“.
- (2) Решение № 253/2000/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ създаде втората фаза на Програма за действие на Общността в сферата на образованието „Сократ“.
- (3) Решение № 2318/2003/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ създаде многогодишна програма за ефективна интеграция на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) в системите за образование и обучение в Европа (Програма „Онлайн обучение“).
- (4) Решение № 791/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾ създаде програма за действие на Общността за подкрепа на органите, действащи на европейско ниво в сферата на образованието и обучението, както и за подкрепа специфични действия в тази сфера.
- (5) Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾ създаде единна рамка за прозрачност на професионалните квалификации и умения („Европас“).
- (6) Решение № 2317/2003/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾ създаде програма за повишаване на качеството на

⁽¹⁾ ОВ С 221, 8.9.2005 г., стр. 134.

⁽²⁾ ОВ С 164, 5.7.2005 г., стр. 59.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 25 октомври 2005 г. (все още непубликувано в ОВ, Обща позиция на Съвета от 24 юли 2006 г. (ОВ С 251 Е, 17.10.2006 г., стр. 37), Позиция на Европейския парламент от 25 октомври 2006 г. (все още непубликувана в ОВ).

⁽⁴⁾ ОВ L 146, 11.6.1999 г., стр. 33. Решение, последно изменено с Регламент (ЕО) № 885/2004 (ОВ L 168, 1.5.2004 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ ОВ L 28, 3.2.2000 г., стр. 1. Решение, последно изменено с Регламент (ЕО) № 885/2004.

⁽⁶⁾ ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 9.

⁽⁷⁾ ОВ L 138, 30.4.2004 г., стр. 31.

⁽⁸⁾ ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 6.

⁽⁹⁾ ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 1.

▼B

висшето образование и за подкрепа на разбирателството между културите чрез сътрудничество с трети страни („Еразмус Мундус“) (2004-2008 г.).

- (7) Болонската декларация, която беше подписана от министрите на образованието на 29 европейски страни на 19 юни 1999 г. установи междуправителствен процес, насочен към създаване на „Европейско пространство за висше образование“ до 2010 г., което изисква подкрепа на равнище Общността.
- (8) Европейският съвет от Лисабон от 23 и 24 март 2000 г. постави стратегическа цел пред Европейския съюз да се превърне в най-конкурентната и динамична икономика в света, основана на знанието, способна да осигури устойчив икономически растеж с по-висока и по-добра трудова заетост и по-голямо социално сближаване и покани Съвета за образование да направи общ коментар върху конкретните бъдещи цели на образователните системи, като се фокусира върху общата работа и приоритети, като същевременно зачита националното многообразие.
- (9) Ключът към по-висок растеж и по-висока трудова заетост е общество, което се основава на предимството, което осигурява знанието. Образованието и обучението са основните приоритети за Европейския съюз, за да бъдат постигнати целите от Лисабон.
- (10) На 12 февруари 2001 г. Съветът прие доклад относно конкретните бъдещи цели на системите за образование и обучение. Впоследствие, на 14 юни 2002 г., Съветът прие и подробна работна програма относно следващия етап на тези цели, която изисква подкрепа на равнище Общността.
- (11) Европейският съвет от Гьотеборг, който се проведе на 15 и 16 юни 2001 г., договори стратегия за устойчиво развитие и добави екологично измерение към Лисабонския процес за заетост, икономическа реформа и социално сближаване.
- (12) Европейският съвет от Барселона, който се проведе на 15 и 16 март 2002 г. постави за цел до 2010 г. образованието и обучението в Европейския съюз да се превърнат в световен еталон за качество и призова за действия, които да подобрят овладяването на основни умения, по-специално преподаването в училище поне на два чужди езика от много ранна възраст.
- (13) Съобщението на Комисията и Резолюцията на Съвета от 27 юни 2002 г. ⁽¹⁾ относно обучението през целия живот потвърдиха, че е необходимо обучението през целия живот да бъде укрепвано с действия и политики, които се разработват в рамките на програми на Общността в тази област.
- (14) Резолюцията на Съвета от 19 декември 2002 г. ⁽²⁾ създаде процес на засилено европейско сътрудничество в сферата на професионалното образование и обучение, които изискват подкрепа на равнище на Общността. Декларацията от Копенхаген, договорена между министрите на образованието на 31 европейски страни на 30 ноември 2002 г., обедини в този процес социалните партньори и страните кандидати.
- (15) Съобщението на Комисията относно плана за действие за умения и мобилност посочи продължаващата нужда от действия на европейско равнище за подобряване признаването на квалификациите, които са придобити от образование и обучение.

⁽¹⁾ ОВ С 163, 9.7.2002 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ С 13, 18.1.2003 г., стр. 2.

▼B

- (16) Съобщението на Комисията относно Плана за действие за повишаване на езиковото обучение и лингвистичното многообразие определи действията, които трябва да се предприемат на европейско равнище в периода между 2004 г. до 2006 г. и изисква по-нататъшни действия.
- (17) подкрепата за чуждоезиковото обучение и лингвистичното многообразие да бъде приоритет за дейността на Общността в сферата на образованието и обучението. Чуждоезиковото обучение е от особена важност за съседните на държавите-членки страни.
- (18) Междинните доклади за оценка за съществуващите програми „Сократ“ и „Леонардо да Винчи“ и обществените консултации относно бъдещето на дейността на Общността в сферата на образованието и обучението разкриха силна, а в някои отношения и растяща нужда от трайно сътрудничество и мобилност в тези области на европейско равнище. Докладите подчертаха значението на това да бъдат създадени по-близки връзки между програмите на Общността и развитието на политиките в образованието и обучението, изразиха желание дейността на Общността да бъде структурирана по начин, който да отговаря по-добре на идеята за обучение през целия живот и настояха за по-простен, по-ориентиран към потребителите и по-гъвкав подход за прилагането на такова действие.
- (19) Следвайки принципа на стабилно финансово управление, прилагането на програмата може да бъде опростено чрез финансиране с обща сума по отношение или на подкрепата, предоставена за участници в програмата, или на подкрепата на Общността за структури, създадени на национално равнище във връзка с администриране на програмата.
- (20) Интегрирането на подкрепата от Общността за транснационално сътрудничество и мобилност в сферата на образованието в единна програма би довело до значителни предимства, което ще позволи по-високо взаимодействие между различните сфери на дейност и ще предложи по-голям капацитет за подкрепа на развитието на обучението през целия живот и по-последователни, рационализирани и ефикасни модели на администриране. Една единна програма би насърчила освен това по-доброто сътрудничество между различните нива на образование и обучение.
- (21) В тази връзка би трябвало да се създаде програма за обучение през целия живот, за да може тя да допринася, за срока на процеса на обучение през целия живот, за развитието на Европейския съюз като общество, основаващо се на предимството, което осигурява знанието, имащо устойчиво икономическо развитие, по-добра и по-висока заетост и по-голямо социално сближаване.
- (22) Предвид спецификата на училищата, висшето образование, професионалното обучение и сектора за образование при възрастните, както и предвид по-нататъшната необходимост от действие на Общността, което да се базира на цели, форми на действия и организационни структури, пригодени за тях, е необходимо Програмата за обучение през целия живот да има за цел един от тези четири сектора и паралелно с това да доведе до максималната възможна степен съгласуваността и общата основа между тях.
- (23) В своето Съобщение „Да изградим нашето общо бъдеще: Предизвикателства пред политиките и бюджетни средства на разширения съюз 2007-2013 г.“ Комисията определи поредица от количествени цели, които ще бъдат постигнати от новото поколение програми на Общността в сферата на

▼B

образованието и обучението, което изисква значително нарастване на мобилността и действията на партньорите.

- (24) Предвид доказаното благоприятно влияние на транснационалната мобилност върху отделните лица и върху системите за образование и обучение, високата степен на неосъществено търсене на мобилност във всички сектори и нейното значение в контекста на Лисабонската цел, е необходимо да се повиши съществено обемът на подкрепата за транснационална мобилност в четирите секторни подпрограми.
- (25) За да бъдат покрити по-адекватно реалните допълнителни разходи, поемани от студенти, които са на обучение зад граница, стандартната сума за мобилност на един студент следва да бъде поддържана на средно равнище от 200 EUR за месец за реалния срок на продължителност на програмата.
- (26) Са създадени повече разпоредби по отношение на нуждите за мобилност на индивидуалните ученици от средните училища и на обучаващи се възрастни, които не са необхванати досега от програмите на Общността, чрез въвеждане на нов вид дейност за мобилност в програмите „Комениус“ и „Грундвиг“. да бъдат по-задълбочено използвани възможностите, предлагани от мобилността на индивидуалните учители с оглед разработката на дългосрочно сътрудничество между училища в съседни региони.
- (27) Малките и средни предприятия играят важна роля в европейската икономика. Досега обаче участието на подобни предприятия в програмата „Леонардо да Винчи“ беше ограничено да бъдат предприети стъпки, за да се подобрява привлекателността на действията на Общността към подобен род предприятия, по-специално като се гарантират повече налични възможности за мобилност за начинаещите. да се предвидят подходящи договорености като тези, които съществуват по програмата „Еразмус“ за признаване на резултатите, които са постигнати в резултат на подобна мобилност.
- (28) Предвид специфичните предизвикателства за образованието за децата на пътуващите в Европа във връзка с професионалната им реализация, както и за децата на мобилните работници, да се усвояват в пълна степен възможностите, които програмата „Комениус“ предвижда, за да се дава подкрепа на транснационалните действия, насочени към техните потребности.
- (29) Повишената мобилност в цяла Европа следва да бъде съпътствана от постоянно растящи стандарти.
- (30) За да се отговори на повишената нужда да се подпомагат действията на европейско равнище, предназначени да постигнат целите на тази политика, да се осигурят средства за подкрепа на междусекторната активност в сферата на езичите и ИКТ, както и да се увеличава разпространението и използването на резултатите от програмата, да се допълват четирите секторни подпрограми от една обща програма.
- (31) За да се отговори на растящата нужда от знание и диалог в процеса на европейска интеграция и неговото развитие, важно е да се насърчават достойнствата в преподавателската дейност, изследванията и мисленето в тази област, чрез осигуряване на подкрепа на институциите, които предлагат висше образование, които са специализирани в изучаване процеса на европейска интеграция, европейските сдружения в сферата на образованието и обучението, както и действието „Жан Моне“.

▼B

- (32) да се осигурява достатъчна гъвкавост във формулировката на настоящото решение, за да има възможност за подходящи изменения в действията по Програмата за обучение през целия живот, за да отговори тя на промяната в потребностите за периода между 2007-2013 г., както и за да се избегнат неточно детайлизирани разпоредби от предишни фази на програмите „Сократ“ и „Леонардо да Винчи“.
- (33) Общността трябва да премахне неравенството и да насърчава равенството между мъже и жени във всички свои действия, както е предвидено в членове 3 и 2 от Договора
- (34) Във връзка с член 151 от Договора, Общността следва да отчита културните аспекти в дейността си предвид разпоредбите на Договора, по-специално за да зачита и да насърчава многообразието на нейните култури. Особено внимание следва да бъде отделено на взаимодействието между култура, образование и обучение. да бъде насърчаван диалогът между културите.
- (35) Съществува необходимост от подкрепа на активно гражданство и зачитане на правата на човека и демокрацията, както и нужда да се ускорява борбата с изключването във всички нейни форми, включително расизма и ксенофобията.
- (36) При прилагането на всички части от програмата съществува необходимост да се разширява достъпът на представители от групите в неравностойно положение, както и да се разрешават активно специалните потребности от знание на хората в неравностойно положение, включително чрез усвояване на по-високи субсидии, за да бъдат отразени допълнителните разходи на тези участници, както и да се осигурява подкрепа на обучение и използване на жестомимични езици и Брайлова азбука.
- (37) Да се отчетени постиженията на Европейска година за образование чрез спорт 2004 и на потенциалните образователни ползи от сътрудничеството между образователните институции и спортните организации, които годината подчерта.
- (38) Страните кандидатки за присъединяване към Европейския съюз и страните от ЕАСТ, които членуват в ЕИП, могат да участват в програмите на Общността в съответствие със споразуменията, които ще бъдат подписани между Общността и тези страни.
- (39) Европейският съвет от Солун от 19 и 20 юни 2003 г. одобри заключенията на Съвета от 16 юни 2003 г. относно Западните Балкани, включително и приложението към тях, със заглавие: „Дневният ред от Солун за Западните Балкани: В посока към европейска интеграция“, който предвижда, че програмите на Общността следва да се отворят за страните участнички в процеса на стабилизиране и асоцииране на основание на рамкови споразумения, които ще бъдат подписани между Общността и тези страни.
- (40) Общността и Конфедерация Швейцария декларираха своето намерение да започнат преговори за сключване на споразумения в области от общ интерес, като например образование в Общността, обучение и младежки програми.
- (41) Програмата за обучение през целия живот да бъде редовно наблюдавана и оценявана, в сътрудничество между Комисията и държавите-членки, за да има възможност за промени, по-специално по отношение на приоритетите за прилагане на мерките. Оценяването следва да включи външна оценка, която да бъде направена от независими и безпристрастни организации.

▼B

- (42) В своята Резолюция от 28 февруари 2002 г. относно прилагането на програмата „Сократ“⁽¹⁾ Европейският парламент обърна внимание на непропорционалните и тромави административни процедури за получателите на субсидии по втората фаза от програмата.
- (43) Прилага се Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности⁽²⁾ и Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 г., за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета⁽³⁾, който защитава финансовите интереси на Общността, като се отчитат принципите на опростеност и съгласуваност при избора на бюджетни инструменти, ограничение върху редица случаи, при които Комисията запазва пряка отговорност за тяхното прилагане и управление, и задължителната пропорционалност между размера на средствата и административната тежест по отношение на тяхното използване.
- (44) Радикалното административно опростяване на процедурите по прилагане е важно за успешното прилагане на програмата. Административните и счетоводни изисквания са пропорционални спрямо размера на субсидията.
- (45) също така да бъдат взети подходящи мерки, за да се попречи на нерегламентирани действия и измами, както и да се предприемат необходимите стъпки за да се възстановява загубата на средства, които са били изплатени по погрешка или са били неправилно използвани.
- (46) да се гарантира коректно приключване на Програмата за обучение през целия живот, по-специално по отношение продължението на многогодишните договорености за нейното управление, като например финансирането на техническата и административна подкрепа. След 1 януари 2014 г. техническата и административна подкрепа при необходимост ще гарантира, управлението на действия, които не са приключили до края на 2013 г., включително действия, които са свързани с мониторинга и одита.
- (47) Тъй като целта на настоящото решение, а именно европейското сътрудничество да допринесе за качествено образование и обучение, не може в достатъчна степен да бъде постигната от държавите-членки поради нуждата от многостранни партньорства, транснационална мобилност и обмен на информация по територията на цялата Общност и може, заради естеството на действията и необходимите мерки, да бъде по-добре постигната на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, който е установен в член 5 от Договора. Във връзка с принципа на пропорционалност, който е установен в този член, настоящото решение не надхвърля, това което е необходимо за постигане на тази цел.
- (48) Настоящото решение определя финансовия пакет за целия срок на програмата, който представлява основното позициониране по смисъла на точка 37 от Междунституционалното споразумение, сключено между Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 май 2006 г. относно бюджетната дисциплина и доброто финансово управление⁽⁴⁾, за бюджетния орган за по време на годишната бюджетна процедура.

⁽¹⁾ ОВ С 293 Е, 28.11.2002 г., стр. 103.

⁽²⁾ ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 357, 31.12.2002 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 1248/2006 (ОВ L 227, 19.8.2006 г., стр. 3).

⁽⁴⁾ ОВ С 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

▼ B

- (49) Необходимите за прилагането на настоящото решение мерки се приемат в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾,

РЕШИ:

РАЗДЕЛ I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА I

Програма за обучение през целия живот

Член 1

Създаване на Програма за обучение през целия живот

1. С настоящото решение се създава програма за действие на Общността в сферата на обучението през целия живот, по-долу наричана „Програма за обучение през целия живот“.
2. Основната цел на Програмата за обучение през целия живот е да допринесе чрез обучение през целия живот за развитието на Общността като общество, основано на напредналото знание, с устойчиво икономическо развитие, по-голяма и по-добра трудова заетост, и по-голямо социално сближаване, като успоредно с това да гарантира добра защита на околната среда за бъдещите поколения. По-специално, програмата има за цел да насърчава взаимния обмен, сътрудничеството и мобилността между системите за образование и обучение в Общността, така че те да се превърнат в световен еталон за качество.
3. Програмата за обучение през целия живот трябва да има следните специфични цели:
  - а) да допринесе за развитието на качествено обучение през целия живот, както и да насърчава отличното представяне, иновацията и европейския аспект в системите и практиките от тази сфера;
  - б) да подпомага осъществяването на европейско пространство за обучение през целия живот;
  - в) да подпомага подобряване на качеството, привлекателността и достъпността на възможностите за обучение през целия живот, които съществуват в държавите-членки;
  - г) да засилва приноса на обучението през целия живот към социалното сближаване, активното гражданство, диалога между културите, равенството на полове и личностната реализация;
  - д) да подпомага съзидателността, конкурентността, работоспособността и развитието на предприемаческия дух;
  - е) да допринесе за по-голямо участие в обучение през целия живот на хора от всички възрасти, включително тези със специални нужди и представители на групи в неравностойно положение, без да прави разлика поради техния социален и икономически произход;
  - ж) да насърчава езиковото обучение и лингвистичното многообразие;

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23. Решение, изменено с Решение 2006/512/ЕО (ОВ L 200, 22.7.2006 г., стр. 11).

▼ B

- з) да подпомага развитието на новаторското основано на ИКТ съдържание, услуги, педагогика и практики за обучение през целия живот;
  - и) да засилва ролята на обучението през целия живот за създаване на чувство на европейско гражданство, което е основано на разбирането и зачитането на правата на човека и демокрацията, както и да стимулира толерантността и зачитането на други народи и култури;
  - й) да насърчава сътрудничеството за постигане на висок контрол на качеството във всички сектори на образованието и обучението в Европа;
  - к) да стимулира възможно най-доброто усвояване на резултати, новаторски продукти и процеси, както и да обменя добри практики в областите, които са обхванати от Програмата за обучение през целия живот, за да се подобрява качеството на образованието и обучението.
4. В съответствие с административните разпоредби, които са посочени в приложението, Програмата за обучение през целия живот подпомага и допълва действията, които са предприети от държавите-членки при пълно зачитане на тяхната отговорност за съдържанието на системите за образование и обучение, както и тяхното културно и лингвистично многообразие.
5. Както е посочено в член 3, целите на Програмата за обучение през целия живот се постигат чрез прилагането на четири секторни програми, една обща програма и Програма „Жан Моне“, по-долу наричани „подпрограми“
6. Настоящото решение се прилага в периода между 1 януари 2007 г. и 31 декември 2013 г. Подготвителните мерки, обаче, включително решенията на Комисията в съответствие с член 9, могат да се прилагат след влизане в сила на настоящото решение.

*Член 2***Определения**

По смисъла на настоящата директива се прилагат следните дефиниции:

1. „Предучилище“ означава организирана образователна дейност, която се осъществява преди началото на задължителното начално училище;
2. „Ученик“ означава лице, което е записано да бъде обучавано в училище;
3. „Училище“ означава всички видове институции, които осигуряват общо (предучилищно, начално, основно и средно), професионално и техническо образование, и по изключение, в случай на мерки за стимулиране на езиково обучение, неучилищни институции, които предоставят обучение за начинаещи;
4. „Преподаватели/образователен персонал“ означава лица, които чрез прилагане на своите задължения, са включени пряко в образователния процес в държавите-членки;
5. „Инструктори“ означава лица, които чрез прилагане на своите задължения, са пряко включени в професионалното образование и в процеса на обучение в държавите-членки;
6. „Студент“ означава лице, което е регистрирано в институция за висше образование, независимо от сферата на обучение, което има за цел да следва висше образование, което води до призната степен или друго признато колежанско или универси-

▼B

- тетско ниво на квалификация, до и включително ниво докторска степен;
7. „Курсист“ означава лице, което преминава през професионално обучение или в рамките на институция за професионално обучение, или в организация от такъв вид, или на работното си място;
  8. „Възрастен обучаван“ означава обучаван, който участва в образователна подготовка за възрастни хора;
  9. „Хора на пазара на труда“ означава работници, самонаети лица или хора, които са свободни да бъдат наети на работа;
  10. „Институция за висше образование“ означава:
    - a) всяка институция за висше образование, в съответствие с националното законодателство или практика, която предлага признати степени или други признати квалификации от колежанско или университетско образование, независимо от това как тези учреждения биха могли да бъдат назовани в държавите-членки;
    - b) всяка институция, в съответствие с националното законодателство или практика, която предлага професионално образование или обучение на колежанско или университетско ниво;
  11. „Съвместни магистърски програми“ означава магистърски курсове за обучение във висшето образование, които:
    - a) включват най-малко три образователни институции от три държави-членки;
    - b) прилагат учебна програма, която включва срок на обучение в поне две от тези институции;
    - v) разполагат с вградени механизми за признаването на срокове на обучение, които са предприети в партньорски институции, които са основани или съвместимо с Европейската система за трансфер на кредитни единици;
    - г) имат за резултат присъждане от участващите институции на съвместни, двойни или множествени степени, които са официално признати или са акредитирани от държавите-членки.
  12. „Професионално обучение“ означава всяка форма на начално професионално образование или обучение, включително техническо или професионално преподаване и обучение за начинаещи, която допринася за постигането на професионална квалификация, която е призната от компетентните органи в държава-членката, в която е придобита подготовката, както и всяко продължаващо професионално образование или обучение, предприето от едно лице по време на неговия или нейния активен трудов живот;
  13. „Образование за възрастни хора“ означава всички форми на непрофесионално обучение за възрастни хора, независимо дали то е от формален, неформален или неофициален характер;
  14. „Учебно посещение“ означава краткосрочно посещение, което е осъществено с цел да се изучи специален аспект на обучението през целия живот в друга държава-членка;
  15. „Мобилност“ означава престой за срок от време в друга държава-членка, с цел обучение, получаване на трудов опит, друга дейност, която е свързана с обучение или преподаване, или свързана административна дейност, която е подходящо подпомогната от подготвителни или опреснителни курсове, които се провеждат на езика на домакина или на работен език;

▼B

16. „Пребиваване“ означава престой за срок от време в предприятие или организация в друга държава-членка, който е съпроводен по целесъобразност от подготвителни или опреснителни курсове на езика на домакинските или на работен език, с оглед да се подкрепят лицата да се приспособят към изискванията на пазара на труда в Общността, да придобиват специфично умение и да подобряват разбирането за икономическата и социална култура на съответната страна, във връзка с придобиването на трудов опит;
17. „Едностранин“ означава включващ една институция;
18. „Двустранен“ означава включващ партньори от две държави-членки;
19. „Многостранин“ означава включващ партньори от най-малко три държави-членки. Комисията може да счита за многостранни сдружения или други организации с членство от три или повече държави-членки;
20. „Партньорство“ означава двустранно или многостранно споразумение между група институции или организации в различни държави-членки, които извършват съвместни европейски действия в сферата на обучението през целия живот;
21. „Мрежа“ означава формално или неформално групиране на организации, които действат в определена сфера, дисциплина или сектор на обучението през целия живот;
22. „Проект“ означава дейност, която е свързана със сътрудничество с определен резултат, което е разработено съвместно от формално или неформално групиране на организации или институции;
23. „Координатор на проекта“ означава организацията или институцията, която отговаря за прилагането на проекта от многостранното групиране;
24. „Партньори по проекта“ означава организациите или институциите, които са различни от координатора, които формират многостранното групиране;
25. „Предприятие“ означава всички предприятия, които са ангажирани с икономическа дейност в публичния или частен сектор, независимо от техния размер, правно положение или икономическия сектор, в който те действат, включително социалната икономика;
26. „Социални партньори“ означава организации на работодатели и работници на национално равнище, в съответствие с националните закони и/или практики, а на общностно равнище, организации на работодатели и работници, които участват в социалния диалог на равнище на Общността;
27. „Ръководство и консултация“ означава обхват от действия като например информация, оценка, ръководство и съвети в подкрепа на учащите, инструкторите и друг персонал, за да могат те да направят своя избор във връзка с образователните и за обучение програми или възможностите за постъпване на работа;
28. „Разпространение и използване на резултати“ означава действия, които са предназначени да гарантират, че резултатите от Програмата за обучение през целия живот и свързаните с нея предходни програми са надлежно признати, представени или прилагани в широк мащаб;
29. „Обучение през целия живот“ означава цялостно общо образование, професионално образование и обучение, неформално образование и неформално обучение, което се предприема през целия живот и има за резултат подобряване на знанието,

▼B

уменията и способностите с оглед на личностната, гражданска, социална и/или свързана със заетостта перспектива. То включва предоставянето на услуги, свързани с напътствия и съвети от експерти консултанти.

*Член 3***Подпрограми**

1. Секторните подпрограми са, както следва:
  - а) Програма „Комениус“, която е насочена към преподавателските и учебните нужди на всички от предучилищното и училищното образование до нивото в края на горния курс на средното образование, институциите и организациите, които предоставят такова образование;
  - б) Програма „Еразмус“, която е насочена към преподавателските и учебните нужди на всички от формалното висше образование, професионалното образование и обучението на колежанско или университетско ниво, независимо от продължителността на курса или квалификацията, включително обучението по докторантски програми, институциите и организациите, които предоставят или улесняват такова образование и обучение;
  - в) Програма „Леонардо да Винчи“, която е насочена към преподавателските и учебните нужди на всички от професионалното образование и обучение, което е различно от колежанско или университетско ниво, както и институциите и организациите, които предоставят или улесняват такова образование или обучение;
  - г) Програма Грундвиг, която е насочена към преподавателските и учебните нужди на онези, които са заети във всякакви форми на образование за възрастни хора, както и институциите и организациите, които предоставят или улесняват подобно образование
2. Пресечната програма обхваща следните четири ключови действия:
  - а) сътрудничество в политиките и новаторството в обучението през целия живот;
  - б) подкрепа на езиковото обучение;
  - в) разработка на новаторско, което е основано на ИКТ съдържание, услуги, педагогика и практики за обучение през целия живот;
  - г) разпространение и използване на резултатите от действия, които се подкрепят от програмата и от предишни свързани програми, и на обмен на добри практики.
3. Програмата „Жан Моне“ подпомага институции и дейности в сферата на европейската интеграция. Тя обхваща следните три ключови действия:
  - а) действие „Жан Моне“;
  - б) оперативни субсидии за подкрепа на определени институции, които работят по въпроси на европейската интеграция;
  - в) оперативни субсидии за подкрепа на други европейски институции и сдружения в сферата на образованието и обучението.

*Член 4***Достъп до Програмата за обучение през целия живот**

Програмата за обучение през целия живот е насочена към:

▼B

- а) ученици, студенти, курсисти и възрастни обучавани;
- б) преподаватели, инструктори и друг персонал, които са включен във всеки аспект на обучение през целия живот;
- в) хора на пазара на труда;
- г) институции или организации, които предоставят възможности за обучение във връзка с Програмата за обучение през целия живот или в рамките на нейните подпрограми;
- д) лицата или органите, които отговорят за системите и политиките, които засягат всеки от аспектите на обучение през целия живот на местно, регионално или национално равнище;
- е) предприятия, социални партньори и техните организации на всички равнища, включително търговски организации, търговски и индустриални камари;
- ж) организации, които предоставят ръководство, консултантски услуги и информационно обслужване, свързани с всеки от аспектите на обучението през целия живот;
- з) сдружения, които работят в сферата на обучението през целия живот, включително сдружения на студенти, курсисти, ученици, учители, родители и възрастни курсисти;
- и) изследователски центрове и организации, които се занимават с въпроси от сферата на обучението през целия живот;
- й) организации с нестопанска цел, доброволчески организации, неправителствени организации (НПО).

*Член 5***Действия на Общността**

1. Програмата за обучение през целия живот предоставя подкрепа за следните действия:

- а) мобилност на лицата във връзка с обучението през целия живот;
- б) двустранни и многостранни партньорства;
- в) многостранни проекти, най-вече такива, които са предназначени да съдействат на качеството в образованието и системите за обучение чрез транснационален трансфер на иновации;
- г) едностранни и национални проекти;
- д) многостранни проекти и мрежи;
- е) наблюдение и анализ на политики и системи в сферата на обучението през целия живот, създаването и регулярното подобряване на справочни материали, включително анкети, статистика, анализи и показатели, действия за подкрепа на прозрачността и признаване на квалификациите и предишни знания, както и действия за подкрепа на сътрудничеството за контрол на качеството;
- ж) оперативни субсидии за подпомагане на определени оперативни и административни разходи на институции и сдружения, които действат в сферата на Програмата за обучение през целия живот;
- з) други инициативи, които са насочени към подкрепа на целите на Програмата за обучение през целия живот (придружителни мерки).

2. Може да бъде предоставена подкрепа на Общността за подготовителни посещения по отношение на някои от действията по настоящия член.

▼B

3. Комисията може да организира такива семинари, колоквиуми или срещи, за които има вероятност да улеснят прилагането на Програмата за обучение през целия живот, да предприеме необходимите действия във връзка с информацията, публикуването и разпространението, както и действия с цел повишаване осведомеността за програмата, както и за мониторинга и оценката програмата.
4. Действията, посочени в настоящия член, могат да бъдат прилагани чрез конкурси за участие или пряко от Комисията.

*Член 6***Задачи на Комисията и държавите-членки**

1. Комисията гарантира ефективното и ефикасно прилагане на действията на Общността, предвидени по Програмата за обучение през целия живот.
2. Държавите-членки:
  - а) предприемат необходимите стъпки, за да гарантират ефикасното управление на Програмата за обучение през целия живот на национално ниво, като включват всички заинтересовани от аспектите на тази програма страни, в съответствие с националната им практика или националното им законодателство;
  - б) създадат или да посочат и осъществят наблюдение върху подходяща структура за координирания мениджмънт на прилагането на действията по Програмата за обучение през целия живот на национално ниво (национални агенции), включително управление на бюджета съгласно с разпоредбите на член 54, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕО Евратом) № 1605/2002 и на член 38 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002, в съответствие със следните критерии:
    - i) организация, която е създадена или посочена като национална агенция, следва да има правосубектност или да бъде част от структура, която притежава правосубектност, и да се подчинява на правото на засегнатата държава-членка. Не може министерство да бъде посочено за национална агенция;
    - ii) всяка национална агенция трябва да разполага с достатъчен на брой персонал за изпълнение на своите задачи. Необходимо е този персонал да има професионалните и лингвистични способности, които са подходящи за работа в среда на международно сътрудничество в сферата на образованието и обучението;
    - iii) агенцията трябва да има подходяща инфраструктура, поспециално по отношение на информатиката и комуникациите;
    - iv) тази агенция трябва да действа в административен контекст, които позволява задоволително изпълнението на задачите си и да избягва конфликти на интереси;
    - v) тя трябва да е в позиция да прилага финансовите правила за управление и договорните условия, които са определени на равнище Общността;
    - vi) тази агенция трябва да предлага съответни финансови гаранции, които са издадени за предпочитане от публичен орган, като нейният управленски капацитет трябва да съответства на нивото на фондовете на Общността, които агенцията ще бъде призована да управлява;
  - в) поемат отговорност за доброто управление от националните агенции по точка б), на кредитите, които са прехвърлени към

▼B

национални агенции за подкрепа на проекти, и по-специално носят отговорност за спазване от страна на националните агенции на принципите за прозрачност, равнопоставеност и избягване на двойното финансиране с други средства от фондовете на Общността, и на задължението да наблюдават проектите и възстановяване на всички средства, които подлежат на възстановяване от бенефициери;

- г) предприемат нужните стъпки, за да гарантират подходящ одит и финансово наблюдение на националните агенции по точка б), и по-специално:
  - i) преди националната агенция да започне работа, да предоставят на Комисията необходимите гаранции, които се отнасят до нейното съществуване, съответствие и точно функциониране, в съответствие с правилата на доброто финансово управление, на прилаганите процедури, системите за контрол, счетоводните системи, както и процедурите за обществените поръчки и за предоставяне на субсидии;
  - ii) да предоставят на Комисията декларация, която всяка година удостоверява надеждността на финансовите системи и процедурите в националните агенции, както и доброто водене на тяхното счетоводство;
- д) в случай на нередности, небрежност или измама, за които национална агенция е обвинена, и тези нередности са установени или посочени съгласно точка б) и когато това дава основание за искове на Комисията срещу националната агенция, които искове не са изцяло възстановени, носят отговорност за средствата, които не са възстановени;
- е) посочват по искане на Комисията, институциите или организациите, които предоставят възможности за обучение, или видовете такива институции или организации, за които може да се счита, че отговарят на критериите да участват в Програмата за обучение през целия живот на техните територии;
- ж) стремят се да приемат всички подходящи мерки за премахване на правните и административни пречки пред съответстващото функциониране на Програмата за обучение през целия живот;
- з) предприемат мерки, за да гарантират, че са постигнати потенциалните синергии с други програми на Общността и финансови инструменти, както и с други свързани програми на национално равнище, които действат във съответната държава-членка.

3. Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, гарантира:

- а) прехода между извършените действия, във връзка с предходните програми в сферата на образованието, обучението и обучението през целия живот, и действията, които ще бъдат осъществени, както е посочено в Програмата за обучение през целия живот;
- б) съответстваща защита на финансовите интереси на Общността, по-специално чрез въвеждане на ефективни, пропорционални и разубеждаващи мерки, административни проверки и санкции;
- в) широко разпространение на информация, публичност и последици във връзка с действията, които се подкрепят от Програмата за обучение през целия живот;
- г) събиране, анализ и обработка на налични данни, които се изискват във връзка с измерване на резултатите и въздействията на програмата, както и действия във връзка с мониторинга и оценката, които са посочени в член 15;
- д) разпространение на резултатите от предишни програми за образование на поколения и обучение и Програмата за обучение през целия живот.

Член 7

Участие на трети страни

1. Програмата за обучение през целия живот е отворена за участие на:

- а) страните от ЕАСТ, които са членки на ЕИП, в съответствие с условията, определени в Споразумението за ЕИП;
- б) страните кандидати, които са бенефициери от предприсъединителната стратегия, в съответствие с общите принципи и общите условия и срокове, определени в рамковите споразумения, сключени с тези страни във връзка с тяхното участие в програмите на Общността;
- в) страните от Западните Балкани, в съответствие с разпоредбите, които ще бъдат определени за тези страни, след създаване на рамковите споразумения, предвиждащи тяхното участие в програмите на Общността;
- г) Конфедерация Швейцария на основание на двустранно споразумение, което предстои да бъде сключено с тази страна.

2. Ключова дейност 1 от програмата „Жан Моне“, посочена в член 3, параграф 3, буква а), също така следва да бъде отворена за институции, които предоставят висше образование във всяка друга трета страна.

3. Трети страни, които участват в Програмата за обучение през целия живот, са субект на всички задължения и да изпълняват задачите, които са определени в настоящото решение по отношение на държавите-членки.

Член 8

Международно сътрудничество

Съгласно Програмата за обучение през целия живот и в съответствие с член 9, Комисията може да сътрудничи с трети страни и с компетентните международни организации, по-специално със Съвета на Европа, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и Организацията за образование, наука и култура към ООН (ЮНЕСКО).

ГЛАВА II

Прилагане на Програмата за обучение през целия живот

Член 9

Мерки за прилагане на програмата

1. Необходимите мерки за прилагането на Програмата за обучение през целия живот, които са свързани с посочените по-долу въпроси, се приемат от Комисията в съответствие с процедурата по член 10, параграф 2:

- а) годишен план за работа, включително приоритетите;
- б) годишно отпускане и разпределение на фондове между и вътре в рамките на подпрограмите;
- в) общи насоки за прилагането на подпрограмите (включително решения относно естеството на действията, тяхната продължителност и равнището на финансиране), критериите за избор и процедурите;

▼B

- г) предложения на Комисията за избор на заявленията за участие в многостранни проекти и мрежи, както е посочено в член 33, параграф 1, букви б) и в);
- д) предложенията на Комисията за избор на заявления за действия, определени в член 5, параграф 1, буква д), които не са необхванати от буква г) от настоящия параграф, и в член 5, параграф 1, букви е), ж) и з), за които предложената подкрепа от Общността надвишава сумата от 1 000 000 EUR;
- е) определението на съответните роли и отговорности на Комисията, държавите-членки и националните агенции, по отношение на процедурата на националната агенция, както е посочено в приложението;
- ж) разпределението на фондове между държавите-членки за действия, които е необходимо да бъдат управлявани чрез процедурата на националната агенция, както е посочено в приложението;
- з) договореностите за гарантиране на вътрешна съгласуваност в рамките на Програмата за обучение през целия живот;
- и) договореностите за мониторинг и оценка на Програмата за обучение през целия живот и подпрограмите, както и за разпространението и трансфера на резултатите от нея.

▼M1

2. Комисията уведомява комитета, посочен в член 10, и Европейския парламент за всички други взети от нея решения за подбор във връзка с прилагането на настоящото решение в срок два работни дни от приемането на съответните решения за подбор. Тази информация включва описания и анализ на получените заявления, описание на процедурата за оценка и подбор и списъци на предложените за финансиране проекти и на отхвърлените проекти.

▼B*Член 10***Процедура за Комитета**

1. Комисията се подпомага от комитет, наричан по-долу „Комитетът“.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат членове 4 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се отчитат с разпоредбите на член 8 от него.

Срокът по член 4, параграф 3 от Решение 1999/468/ЕО се определя на два месеца.

▼M1**▼B**

4. Комитетът приема свои Процедурен правилник.
5. Държавите-членки не могат да бъдат представлявани от лица, които са наети или имат оперативна отговорност за националните агенции по член 6, параграф 2, буква б).

*Член 11***Социални партньори**

1. Когато Комитетът е консултиран по въпрос, който се отнася до прилагането на настоящото решение, във връзка с професионалното образование и подготовка, представители на социалните

▼B

партньори, които са назначени от Комисията на основание на предложения, представени от европейските социални партньори, могат да участват в работата на Комитета като наблюдатели.

Броят на такива наблюдатели е равен на броя на представителите от държавите-членки.

2. Такива наблюдатели имат правото да изискат тяхната позиция да бъде протоколирани в паметните бележки от заседанието на Комитета.

*Член 12***Хоризонтални политики**

При прилагането на Програмата за обучение през целия живот се отделя подобаващо внимание за гарантиране, че тя допринася пълноценно за развитието на хоризонталните политики на Общността, по-специално чрез:

- а) стимулиране на осведоменост за значението на културното и лингвистично многообразие в Европа, както и на необходимостта от борба срещу расизма, предразсъдъците и ксенофобията;
- б) създаването на възможност за учащите със специални нужди, и по-специално чрез подкрепа насърчаването на тяхната интеграция в общото образование и обучение;
- в) стимулиране на равенство между мъже и жени, и допринасяне за борбата срещу всички форми на дискриминация, основана на пол, раса или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

*Член 13***Съгласуване и допълване с други политики**

1. Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, гарантира цялостната съгласуваност и допълване с Работната програма за образование и обучение до 2010 г. и с другите свързани програми, инструменти и действия на Общността, по-специално тези в сферата на младежта, медиите, културата, изследванията и развитието, заетостта, признаването на квалификации, предприятията, околната среда, ИКТ и статистическата програма на Общността.

Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, гарантира ефективна връзка между Програмата за обучение през целия живот и програмите и действията в сферата на образованието и обучението в рамките на предприсъединителните инструменти на Общността, други видове сътрудничество с трети страни, и компетентни международни организации.

2. Комисията информира редовно Комитета за други свързани инициативи на Общността, предприети в сферата на обучението през целия живот, включително в сферата на сътрудничеството с трети страни и международни организации.

3. При прилагането на действия по Програмата за обучение през целия живот, Комисията и държавите-членки отчитат приоритетите, определени в интегрирания наръчник за заетостта, приет от Съвета като част от Лисабонското партньорство за растеж и работни места.

4. При партньорство с европейските социални партньори, Комисията се стреми да развива нужната координация между Програмата за обучение през целия живот и социалния диалог на

▼B

равнище Общността, включително в различните сектори на икономиката.

5. При прилагането на Програмата за обучение през целия живот, Комисията по целесъобразност осигурява помощ за Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop) в области, свързани с неговата компетентност, и в съответствие с договореностите, определени в Регламент (ЕИО) № 337/75 на Съвета⁽¹⁾. Когато е подходящо, Комисията може също така да осигурява подкрепа за Европейската фондация за обучение, в рамките на обхвата на нейния мандат, и в съответствие с договореностите, определени в Регламент (ЕИО) № 1360/90 на Съвета⁽²⁾.

6. Комисията информира редовно Консултативния комитет по професионално обучение за постигнатия напредък в областта на професионалното образование и обучение.

*ГЛАВА III**Финансови разпоредби — Оценка**Член 14***Финансиране**

1. Индикативният финансов пакет за прилагането на настоящото решение за срок от седем години с начало 1 януари 2007 г. е определен на 6 970 000 000 EUR. В рамките на този пакет, отпуснатите суми за Програмите „Комениус“, „Еразмус“, „Леонардо да Винчи“ и „Грундвиг“ не могат да са по-малки от посочените в точка Б.11 от приложението. Тези суми могат да бъдат променени от Комисията, в съответствие с процедурата по член 10, параграф 2.

2. До 1 % от отпуснатите за Програмата за обучение през целия живот суми може да бъде използван за подкрепа за участие в партньорство, действия по проекти или мрежи, организирани както е посочено в Програмата за обучение през целия живот от партньори от трети страни, които не участват в тази програма съгласно разпоредбите на член 7.

3. Годишният размер на отпуснатите средства се разрешава от бюджетния орган в границите на ограниченията, които са поставени от финансовата рамка.

*Член 15***Наблюдение и оценка**

1. Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, редовно наблюдава и прави оценка на Програмата за обучение през целия живот във връзка с прилагането на нейните цели.

2. Комисията договаря редовни независими външни оценки на Програмата за обучение през целия живот и редовно да публикува статистическата информация за напредък на процеса на мониторинг.

3. Фактите от мониторинга и оценката на Програмата за обучение през целия живот и предишното поколение програми за образование и обучение, се отчитат при прилагането на програмата.

⁽¹⁾ ОВ L 39, 13.2.1975 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 2051/2004 (ОВ L 355, 1.12.2004 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 131, 23.5.1990 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1648/2003 (ОВ L 245, 29.9.2003 г., стр. 22).

▼B

4. Държавите-членки предоставят на Комисията до 30 юни 2010 г. и до 30 юни 2015 г. съответно, доклади за прилагането и въздействието на Програмата за обучение през целия живот.

5. Комисията предоставя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и в Комитета на регионите:

- а) до 31 март 2011 г. междинен доклад за оценка за количествените и качествени аспекти на прилагането на Програмата за обучение през целия живот, включително анализ на постигнатите резултати;
- б) до 31 декември 2011 г. съобщение за продължаването на Програмата за обучение през целия живот;
- в) до 31 март 2016 г. доклад, който съдържа *ex post* оценки.

ДЯЛ II

ПОДПРОГРАМИ

ГЛАВА I

Програма „Комениус“

Член 16

Достъп до Програма „Комениус“

В рамките на Програмата за обучение през целия живот програмата „Комениус“ е насочена към:

- а) ученици в училищно образование до края на горния курс в средното училище;
- б) училища, както са определени от държавите-членки;
- в) преподаватели и друг персонал в рамките на тези училища;
- г) сдружения, организации с нестопанска цел, НПО и представители на лицата, които участват в училищното образование;
- д) лица и организации, които отговорят за организацията и предоставянето на образование на местно, регионално и национално равнище;
- е) изследователски центрове и организации, които са заети с въпроси на обучението през целия живот;
- ж) институции на висшето образование;
- з) организации, които предоставят ръководството, консултации и информационни услуги, свързани с всички аспекти на обучение през целия живот.

Член 17

Цели на Програма „Комениус“

1. В допълнение на целите на Програмата за обучение през целия живот по член 1, специфичните цели на програмата „Комениус“ са:

- а) да развива знание и разбиране сред младите хора и персонала в сферата на образованието за многообразието от европейски култури и езици, както и ценността на това многообразие;
- б) да помага на младите хора да придобиват основни умения за живота и способности, които са нужни за тяхното лично

▼B

развитие, за нуждите на бъдещата трудова заетост и за активното им европейско гражданство.

2. Оперативните цели на програма „Комениус“ са:
  - а) да подобрява качеството и да повишава обемът на мобилност, което включва ученици и персонал от сферата на образованието в различните държави-членки;
  - б) да подобрява качеството и да повишава обемът на партньорствата между училищата от различните държави-членки, така че да се ангажират най-малко 3 милиона ученици в съвместни образователни инициативи за срока на действие на програмата;
  - в) да насърчава изучаването на съвременни чужди езици;
  - г) да подпомага разработката на съдържание, услуги, педагогика и практика за обучение през целия живот, които са основани на ИКТ;
  - д) да повишава качеството на европейския аспект при обучението на преподаватели;
  - е) да подпомагат напредъка в педагогическите подходи и училищния мениджмънт.

*Член 18***Действия по програма „Комениус“**

1. С програма „Комениус“ се подкрепят следните действия:
  - а) мобилност на лицата, както е посочено в член 5, параграф 1, буква а). При договарянето или подкрепата за организацията на подобна мобилност, се приемат необходимите подготвителни мерки и се полагат грижи за предоставяне на подходящ надзор, съвети и подкрепа на лицата, които осъществяват мобилност.

Такава мобилност може да включва:

    - i) обмен на ученици и персонал;
    - ii) мобилност към училища за ученици, назначения в училища или в предприятия на образователен персонал;
    - iii) участие в курсове за обучение на преподаватели и друг образователен персонал;
    - iv) учебни и подготвителни посещения за мобилност, партньорство, действия по проекти и мрежи;
    - v) подкрепа на преподаватели и бъдещи преподаватели;
  - б) разработка на партньорства, както е посочено в член 5, параграф 1, точка б), между:
    - i) училища, с оглед разработването на съвместни образователни проекти за ученици и техните преподаватели (така наречените училищни партньорства по програма „Комениус“);
    - ii) организации, които са отговорни за всички аспекти на училищно образование, с оглед на изграждане на междурегионално сътрудничество, включително сътрудничество с гранични региони (така наречените регионални партньорства по програма „Комениус“);
  - в) многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, точка д). Те могат да включват проекти, насочени към:
    - i) разработване, подкрепа и разпространение на най-добри практики от образованието, включително нови методи на преподаване и материали;

▼B

- ii) разработване или обмен на опит във връзка със системи, които предоставят информация или ръководство, по-специално адаптирани за обучавани, преподаватели или друг персонал, който е ангажиран по програма „Комениус“;
  - iii) разработване, подкрепа и разпространение на нови курсове за обучение на учители или ново съдържание на курсове;
- г) многостранни мрежи, както е посочено в член 5, параграф 1, точка д). Те могат да включват мрежи, насочени към:
- i) разработка на образование по учебна дисциплина или учебен предмет, в което те са оперативни, за тяхна собствена изгода или за изгода на образованието в по-широк аспект;
  - ii) придобиване или разпространение на съответните добри практики и новаторство;
  - iii) предоставяне на съдържателна подкрепа за проекти и партньорства, които са установени от други;
  - iv) насърчаване разработка на анализ на потребностите и неговото прилагане в училищното образование;
- д) други инициативи, които целят подкрепа на целите на програма „Комениус“, както е посочено в член 5, параграф 1, буква з) („придружителни мерки“).
2. Оперативните детайли на действията по параграф 1, се решават в съответствие с процедурата по член 10, параграф 2.

*Член 19***Средства по програма „Комениус“**

Най-малко 80 % от средствата, които са определени за програма „Комениус“, се използват за подкрепа на мобилността по член 18, параграф 1, буква а) и за партньорства по програма „Комениус“ по член 18, параграф 1, буква б).

*ГЛАВА II***Програма „Еразмус“***Член 20***Достъп до програма „Еразмус“**

В рамките на Програмата за обучение през целия живот програмата „Еразмус“ е насочена към:

- а) студенти и курсисти от всички форми на колежанско или университетско ниво на образование и обучение;
- б) институции на висшето образование, така както те са определени от държавите-членки;
- в) преподаватели, инструктори и друг персонал в рамките на тези институции;
- г) сдружения или представители, включително релевантните сдружения на студенти, университети, преподаватели/инструктори;
- д) предприятия, социални партньори и други представители на работното ежедневие;
- е) публични и частни организации, включително организации с нестопанска цел и НПО, които отговорят за организацията и

▼B

предоставянето на образование и обучение на местно, регионално и национално ниво;

- ж) изследователски центрове и организации с отношение към въпросите на обучението през целия живот;
- з) организации, които предоставят ръководството, консултирането и информационни услуги, които са свързани с всички аспекти на обучение през целия живот.

*Член 21***Цели на програма „Еразмус“**

1. В допълнение към целите на Програмата за обучение през целия живот, определени в член 1, специфичните цели на програма „Еразмус“ са:

- а) подкрепа на постигнатото от Европейското пространство за висше образование;
- б) засилване на приноса на висшето образование и на професионалното образование в напреднал стадий за процеса на новаторство.

2. Оперативните цели на програма „Еразмус“ са:

- а) да подобрява качеството и да повишава обемът на партньорствата между училищата от различните държави-членки, така че да се ангажират най-малко 3 милиона ученици в съвместни образователни инициативи за срока на действие на програма „Еразмус“ и предшестващите я програми;
- б) да подобрява качеството и да се увеличава обемът на многостранното сътрудничество между институциите за висше образование в Европа;
- в) да повишава степента на прозрачност и съвместимост между висшето образование и квалификациите на напреднало професионално образование в Европа;
- г) да подобрява качеството и да повишава обема на сътрудничество между институциите за висше образование и предприятията;
- д) да улеснява развитието на новаторски практики в образованието и обучението на колежанско или университетско ниво, и на техния трансфер, включително от участващата страна към другите страни;
- е) да подпомага новаторско съдържание, услуги, педагогика и практика за обучение през целия живот, които са основани на ИКТ.

*Член 22***Действия по програма „Еразмус“**

1. Предоставяне на подкрепа за следните действия по програма „Еразмус“:

- а) мобилност на лицата, както е посочено в член 5, параграф 1, буква а). Тази мобилност може да включва:
  - и) мобилност на студенти за целите на образование или обучение в държавите-членки в институциите за висше образование, както и назначения в предприятия, центрове за обучение, изследователски центрове или други организации;

▼ B

- ii) мобилност на преподавателския персонал в институциите за висше образование с цел да се преподава или да се получава обучение в партньорски институции зад граница;
- iii) мобилност на друг персонал от институциите за висше образование и персонал от предприятия за целите на обучението или преподавателската дейност;
- iv) интензивни програми „Еразмус“, които са организирани на многостранна основа.

Може да се предоставя подкрепа на национални и приемни институции за висше образование или предприятия във връзка с действията за гарантиране на качеството във всички стадии на договореностите за мобилност, включително подготвителни и опреснителни езикови курсове.

- б) многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), съсредоточени, *inter alia*, върху иновацията, експериментите и обмена на добри практики в областите, посочени при специфичните и оперативни цели;
- в) многостранни мрежи, както е посочено член 5, параграф 1, буква д), управлявани от консорциуми на институции за висше образование и представляващи дисциплина или интердисциплинарна област в (така наречените „Тематични мрежи Еразмус“), които целят разработка на нови концепции за образование и способности. Такива мрежи могат, освен това, да обхващат други публични организации или предприятия или сдружения;
- г) други инициативи, насочени към подкрепа на целите по програма „Еразмус“, както е посочено в член 5, параграф 1, буква з) („придружителни мерки“).

2. Лицата, участващи в мобилността както е посочено в параграф 1, буква а), i) (студенти по програма „Еразмус“) следва да бъдат:

- а) студенти от институциите за висше образование, които, след като са записани поне за втората година, прекарват срок на обучение в друга държава-членка в рамките на дейност от мобилността по програма „Еразмус“, без значение дали са получили финансова подкрепа по програмата. Такива срокове следва да бъдат изцяло признавани, както е посочено в междуинституционалните споразумения между изпращащата и приемащата институция. Приемщите институции не следва да начисляват такси за обучение за такива студенти;
- б) студенти, записани за обучение в съвместни магистърски програми и ангажирани с мобилност;
- в) студенти в институции за висше образование, участващи в назначения;

3. Решението относно оперативните детайли за действията, определени в параграф 1, се вземат в съответствие с процедурата по член 10, параграф 2.

Член 23

Средства за програма „Еразмус“

Най-малко 80 % от средствата, които са определени за програма „Еразмус“, се използват за подкрепа на мобилността, както е посочено в член 22, параграф 1, буква а).

ГЛАВА III

Програма „Леонардо да Винчи“

Член 24

Достъп до програма „Леонардо да Винчи“

В рамките на Програмата за обучение през целия живот програма „Леонардо да Винчи“ е насочена към:

- а) лица, които се обучават във всички форми на професионално образование и подготовка, освен на колежанско или университетско ниво;
- б) хората на пазара на труда;
- в) институции или организации, които предоставят възможности за знание в областите, обхванати от програма „Леонардо да Винчи“;
- г) преподаватели, инструктори или друг персонал в рамките на тези институции или организации;
- д) сдружения или представители на тези сдружения, включени в професионално образование или обучение, включително сдружения на курсисти, родители или преподаватели;
- е) предприятия, социални партньори и други представители на трудовия живот, включително търговски камари и други търговски организации;
- ж) организации, които предоставят ръководство, консултация и информационни услуги, свързани с всички аспекти на обучение през целия живот;
- з) лица или организации с отговорности за системите и политиките, които засягат всички аспекти на професионално образование и обучение на местно, регионално и национално равнище;
- и) изследователски центрове и организации, ангажирани с въпросите на обучението през целия живот;
- й) институции за висше образование;
- к) организации с нестопанска цел, доброволчески организации, НПО.

Член 25

Цели на програма „Леонардо да Винчи“

1. В допълнение на целите на Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 1, специфичните цели на програма „Леонардо да Винчи“ са:

- а) да подпомага участниците при действията, свързани с обучение и допълнително обучение при придобиването и използването на знания, умения и квалификации, за да улесни личното развитие, възможностите за трудова заетост и участието в европейския пазар на труда;
- б) да подпомага напредъка по отношение на качеството и новаторството в професионалното образование и системите за обучение, институциите и практиките;
- в) да засилва атрактивността на професионалното образование и обучение и мобилността за работодатели и лица, и да улеснява мобилността на работещите курсисти.

▼B

2. Оперативните цели на програма „Леонардо да Винчи“ са:
- а) да подобрява качеството и да повишава обема на мобилност в цяла Европа на лица, включени в начално професионално образование и обучение, както и в продължаващо обучение, така че да увеличи назначенията в предприятия на поне 80 000 лица годишно до края на действието на Програмата за обучение през целия живот;
  - б) да подобрява качеството и да повишава обема на сътрудничеството между институции и организации, които предоставят възможности за образование, предприятия, социални партньори и други свързани организации в цяла Европа;
  - в) да улеснява развитието на новаторски практики в сферата на професионалното образование и обучение, различни от тези за колежанско или университетско ниво, както и техния трансфер, включително от една участваща страна към други страни;
  - г) да подобрява прозрачността и признаването на квалификации и способности, включително тези придобити по време на неформално и неофициално обучение;
  - д) да насърчава изучаването на модерни чужди езици;
  - е) да подпомага разработката на съдържание, услуги, педагогика и практика за обучение през целия живот, което е основано на ИКТ.

*Член 26***Действия по програма „Леонардо да Винчи“**

1. С програма „Леонардо да Винчи“ могат да бъдат подкрепяни следните действия:
- а) мобилност на лица, както е посочено в член 5, параграф 1, буква а). При договореност или подкрепа на такава мобилност, необходимите подготвителни мерки, включително езикова подготовка, са приети и да се полагат грижи за гарантиране на подходящ надзор и подкрепа на мобилните лица. Тази мобилност може да включва:
    - i) транснационални назначения в предприятия или в институции, които провеждат обучение;
    - ii) назначения и обмен, насочени към допълнително професионално развитие на инструкторите и консултантите, които предоставят ръководство, както и към всички онези с отговорности за обектите на обучението и планирането и възможностите за кариера в рамките на предприятията;
  - б) партньорства, както е посочено в член 5, параграф 1, буква б), които са съсредоточени върху теми от взаимен интерес за участващите организации;
  - в) многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква в), по-специално тези, насочени към подобряване на системите за обучение чрез съсредоточаване върху трансфер на иновации, който включва лингвистично, културно и правно приспособяване към националните нужди от новаторски продукти и процеси, разработени в различен контекст;
  - г) многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), насочени към подобряване на системите за обучение чрез съсредоточаване върху развитието на новаторството и добрата практика;
  - д) тематични мрежи от експерти и организации, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), които работят върху специфични въпроси, свързани с професионалното образование и обучение;

▼B

е) други инициативи, насочени към подкрепа на целите на програма „Леонардо да Винчи“, както е посочено в член 5, параграф 1 буква з), („придружителни мерки“).

2. Решенията за оперативните детайли на тези действия се вземат в съответствие с посоченото в член 10, параграф 2.

*Член 27***Средства за програма „Леонардо да Винчи“**

Най-малко 60 % от средствата, които са определени за програма „Леонардо да Винчи“ се използват за подкрепа на мобилността и партньорствата, както е посочено в член 26, параграф 1, букви а) и б).

*ГЛАВА IV***Програма „Грундвиг“***Член 28***Достъп до програма „Грундвиг“**

В рамките на Програмата за обучение през целия живот програма „Грундвиг“ са:

- а) учещи в образование за възрастни;
- б) институции или организации, които предоставят възможности за обучение при образованието за възрастни;
- в) преподаватели и друг персонал от тези институции или организации;
- г) учреждения, които са включени в начално или допълнително обучение за възрастен персонал;
- д) сдружения и представители на тези сдружения, включени в образование за възрастни, включително сдружения на обучавани и на преподаватели;
- е) организации, които предоставят ръководство, консултации и информационни услуги, свързани с всички аспекти на обучение през целия живот;
- ж) лица или организации с отговорности за системите и политиките, които засягат всички аспекти на обучение през целия живот на местно, регионално и национално равнище;
- з) изследователски центрове и организации, ангажирани с въпросите на обучението през целия живот;
- и) предприятия;
- й) организации с нестопанска цел, доброволчески организации, НПО.
- к) институции за висше образование.

*Член 29***Цели на програма „Грундвиг“**

1. В допълнение на целите на Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 1, специфичните цели на програма „Грундвиг“ са:

▼B

- а) да отговори на предизвикателствата пред образованието за населението в зряла и напреднала възраст в Европа;
  - б) да помогне да се предостави на възрастните хора на пътища за подобряване на техните знания и способности.
2. Оперативните цели на програма „Грундвиг“ са:
- а) да подобрява качеството и достъпа до мобилност в цяла Европа на лица, включени в образование за възрастни, и да повишава обема на тази мобилност, така че да осигури подкрепа на мобилността на най-малко 7 000 лица ежегодно до 2013 г.;
  - б) да подобрява качеството и да повишава обема на сътрудничество между организациите, включени в образование за възрастни в цяла Европа;
  - в) да помага на хората от уязвимите социални групи и в маргинален социален контекст, по-специално на по-възрастни хора, които са напуснали образователната сфера, без да получат основна квалификация, за да им предостави алтернативни възможности за достъп до образование за възрастни;
  - г) да улеснява разработката на новаторски практики в образованието за възрастни и техния трансфер, включително от участващата страна към други страни;
  - д) да подпомага разработката на новаторско съдържание, услуги, педагогика и практика за обучение през целия живот, които са основани на ИКТ;
  - е) да подобрява педагогическите подходи и мениджмънта на организациите от сферата на образование за възрастни.

*Член 30***Действия по програма „Грундвиг“**

1. С програма „Грундвиг“ могат да бъдат подкрепяни следните действия:
- а) мобилност на лица, както е посочено в член 5, параграф 1, буква а). При договореност или подкрепа на такава мобилност, се приемат необходимите подготвителни мерки и да се полагат грижи за гарантиране на подходящо надзор и подкрепа на лицата в мобилност. Такава мобилност може да включва посещения, помощ и обмен на участници във формално и неформално образование за възрастни, включително обучение и професионално развитие на персонал от образованието за възрастни, по-специално при взаимодействието на партньорства и проекти;
  - б) партньорства, посочени в член 5, параграф 1, буква б), познати като образователни партньорства по програма „Грундвиг“, които са съсредоточени върху теми от взаимен интерес за участващите организации;
  - в) многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), насочени към подобряване на системи за образование за възрастни чрез разработка и трансфер на иновации и добра практика;
  - г) тематични мрежи на експерти и организации, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), познати като мрежи по програма „Грундвиг“, които работят по-специално върху:
    - i) развитие на образование за възрастни в дисциплина, учебна сфера или аспект на управление, към които те се отнасят;
    - ii) определяне, подобряване и разпространение на съответната добра практика и новаторство;

▼B

- iii) предоставяне на подкрепа на съдържание на проекти и партньорства, които са създадени от други и улесняват взаимодействието между такива проекти и партньорства;
  - iv) подкрепа на развитието на анализ на потребностите и контрола на качество в рамките на образованието за възрастни;
- д) други инициативи, насочени към подкрепа и популяризиране на целите на програма „Грундвиг“, както е посочено в член 5, параграф 1, буква з), („придружителни мерки“).
2. Решенията за оперативните детайли на такива действия се вземат в съответствие с посоченото в член 10, параграф 2.

*Член 31***Средства за програма „Грундвиг“**

Най-малко 55 % от средствата, които са определени за програма „Грундвиг“ се използват за подкрепа на мобилността и партньорствата, както е посочено в член 30, параграф 1, букви а) и б).

*ГЛАВА V***Обща програма***Член 32***Цели на общата програма**

1. В допълнение на целите на Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 1, специфичните цели на общата програма са:
- а) да развива европейското сътрудничество в области, обхванати от две или повече секторни подпрограми;
  - б) да развива качеството и прозрачността в системите за образование и обучение на държавите-членки.
2. Оперативните цели на общата програма са:
- а) да подпомага разработката на политики и сътрудничество на европейско равнище, когато се отнася за обучение през целия живот, най-вече в контекста на Лисабонския процес и Работната програма за образование и обучение 2010 г., както и процесите от Болоня и Копенхаген и последвалите ги приемни процеси;
  - б) да гарантира съответстващо предоставяне на сравними данни, статистика и анализи, които да определят разработката на политики за обучението през целия живот, както и да наблюдава процеса в посока цели и задачи на обучението през целия живот, и да идентифицира области за повишено внимание;
  - в) да популяризира езиковото обучение и да подпомага лингвистичното многообразие в държавите-членки;
  - г) да подпомага разработката на новаторско, което е основано на ИКТ съдържание, услуги, педагогика и практика за обучение през целия живот;
  - д) да гарантира, че резултатите от Програмата за обучение през целия живот, са подходящо признати, представени и внедрени в голям мащаб.

Член 33

Действия на общата програма

1. Като ключова дейност от сътрудничеството в областта на политиките и новаторството в обучението през целия живот могат да бъдат подкрепяни следните действия, както е посочено в член 3, параграф 2, буква а).
- а) индивидуална мобилност, както е посочено в член 5, параграф 1, буква а), включително учебни посещения за експерти и служители, които са определени от национални, регионални и местни органи, за директори на образователни и за обучителни учреждения, за служби за ръководство и акредитиране на опит, както и за социални партньори;
  - б) многогодишни проекти по член 5, параграф 1, буква д), насочени към предложения за политики относно подготовка и тестове, разработени на равнище Общността, както и новаторство за обучение през целия живот;
  - в) многостранни мрежи, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), на експерти и/или институции, които работят съвместно по въпроси на тези политиките. Такива мрежи могат да включват:
    - i) тематични мрежи, които работят по въпроси, свързани със съдържанието на обучението през целия живот, или на методологии и политики за такова обучение. Такива мрежи може да наблюдават, обменят, идентифицират и анализират добри практики и новаторство, да правят предложения за по-добро и по-повсеместно използване на подобни практики сред държавите-членки;
    - ii) форуми по стратегически въпроси от обучението през целия живот;
  - г) наблюдение и анализи на политики и системи от сферата на обучението през целия живот, както е посочено в член 5, параграф 1, буква е), които могат да включват:
    - i) проучвания и изследователска дейност, които са основани на сравнителния анализ;
    - ii) разработка на показатели и статистически анкети, включително подкрепа на работа, предприета в сферата на обучението през целия живот в сътрудничество с Евростат;
    - iii) подкрепа на оперативността на мрежата „Евридика“ и финансиране на европейското звено „Евридика“, което е създадено от Комисията;
  - д) действия за подкрепа на прозрачността и признаването на квалификации и способности, включително тези, придобити от неформално и неофициално обучение, информация и ръководство относно мобилността за цели, свързани с образованието, и сътрудничество за контрола на качеството, както е посочено в член 5, параграф 1, буква е).
    - i) мрежи на организации, които улесняват мобилността и признаването, като например Националните информационни центрове за признаване (NARICs);
    - ii) подкрепа на транснационални услуги, които са базирани в страници в интернет, като например Плотеус;
    - iii) действия както е посочено в инициативата „Европас“ в съответствие с Решение № 2241/2004/ЕО;
  - е) други инициативи по член 5, параграф 1, буква з) (придружителни мерки), включително действия за провеждане на

▼B

открити уроци с курсисти, насочени към популяризиране на целите на ключова дейност по член 3, параграф 2, буква а).

2. Следните действия, които са разработени да отговорят на преподавателските и учебните нужди, и засягат повече от една области на подпрограма, могат да бъдат подкрепяни, съгласно ключовата дейност езиково обучение по член 3, параграф 2, буква б):

а) многостранни проекти по член 5, параграф 1, буква д), насочени, *inter alia*, към;

i) разработване на нови материали за езиково обучение, включително онлайн курсове и инструменти за тестове за проверяване знанията по езика;

ii) разработване на средства и курсове за обучение на преподаватели по чужди езици и на друг персонал;

б) многостранни мрежи, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), в сферата на езиковото и лингвистично многообразие;

в) други инициативи, които са в съответствие с целите на Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 5, параграф 1, буква з), включително действия, които могат да направят езиковото обучение и обучението на езици по-привлекателни за обучаваните чрез масмедии, и/или маркетингови, рекламни и информационни кампании, конференции, проучвания и разработка на статистически показатели в сферата на изучаването на езици и лингвистичното многообразие.

3. Следните действия, които са разработени да отговорят на преподавателските и учебните нужди, и засягат повече от една области на подпрограма, могат да бъдат подкрепяни, съгласно ключовата дейност ИКТ, както е посочено в член 3, параграф 2, буква в):

а) многостранни проекти по член 5, параграф 1, буква д), насочени към развитието и разпространението, когато е подходящо, на новаторски методи, съдържания, услуги и обкръжаващи среди;

б) многостранни мрежи по член 5, параграф 1, буква д), насочени към споделяне и обмен на знание, опит и добра практика;

в) други действия, насочени към подобряване на политиките и практиките за обучение през целия живот, както е описано в член 5, параграф 1, буква е), които могат да включват механизми за оценка, наблюдение, извеждане на еталони, подобрене на качеството и анализ на тенденции по отношение на технологията и педагогиката.

4. Следните действия могат да бъдат подкрепяни като ключова дейност на разпространение, както е посочено в член 3, параграф 2, буква г).

а) едностранни и национални проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква г);

б) многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д), насочени, *inter alia*, към:

i) подкрепа на използване и прилагане на новаторски продукти и процеси;

ii) стимулиране на сътрудничество между проекти в същата сфера;

iii) разработване на добри практики по отношение на методите на разпространение;

в) създаване на справочни материали по член 5, параграф 1, буква е), които могат да включват събиране на съответстващи стати-

▼B

стически данни и проучвания в сферата на разпространението, използването и обмена на добри практики.

*ГЛАВА VI**Програма „Жан Моне“**Член 34***Достъп до програма „Жан Моне“**

В допълнение към целите на Програмата за обучение през целия живот целите на програма „Жан Моне“ са насочени към:

- а) студенти и изследователи от сферата на европейска интеграция във всички форми на висше образование вътре и извън Общността;
- б) институции за висше образование вътре и извън Общността, както те са признати в техните собствени страни;
- в) преподаватели и друг персонал от тези институции;
- г) сдружения и представители на тези сдружения, включени в образованието и обучението вътре и извън Общността;
- д) публични и частни организации, които отговарят за организацията и предоставянето на образование и обучение на местно, регионално и национално равнище;
- е) изследователски центрове и организации, ангажирани с въпроси на европейската интеграция в и извън Общността.

*Член 35***Цели на програма „Жан Моне“**

1. В допълнение на целите на Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 1, специфичните цели на програма „Жан Моне“ са:

- а) да стимулира действия, свързани с преподаване, изследвания и развитие на мисълта в сферата на добиване на знания за европейската интеграция;
- б) да подпомага съществуването на подходяща гама от институции и сдружения, съсредоточени върху въпроси, свързани с европейската интеграция и върху образованието и обучението от европейска перспектива.

2. Оперативните цели на програма „Жан Моне“ са:

- а) да стимулира съвършенство в преподаването, изследванията и мисловните действия при получаване на знания за европейската интеграция в институциите за висше образование вътре и извън Общността
- б) да засилва знанието и осведомеността сред учените специалисти и сред европейските граждани най-общо по въпроси на европейската интеграция;
- в) да подпомага ключови европейски институции, които работят по въпроси на европейската интеграция;
- г) да подпомага съществуването на европейски институции от висока категория и сдружения, които работят в сферата на образованието и обучението.

*Член 36***Действия по програма „Жан Моне“**

1. Следните действия могат да бъдат подкрепяни като ключова дейност, посочена в член 3, параграф 3, буква а):

а) едностранни и национални проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква г), които могат да включват:

- i) катедри „Жан Моне“, центрове за усъвършенстване и модули на преподаване;
- ii) сдружения на университетски преподаватели, други преподаватели от системата за висше образование и изследователи, които специализират в сферата на европейска интеграция;
- iii) подкрепа на млади изследователи, специализанти по изследвания и изучаване процеса на европейска интеграция;
- iv) информационни и изследователски дейности, свързани с Общността, с цел насърчаване на дискусии, мисловни дейности и знание за процеса на европейска интеграция;

б) многостранни проекти и мрежи по член 5, параграф 1 буква д), които могат да включват подкрепа на създаване на многостранни изследователски групи в сферата на европейска интеграция.

2. Субсидии за оперативни разноски според посоченото в член 5, параграф 1, буква ж), които се отпускат, за да покриват някои оперативни и административни разходи на следните институции, преследващи европейски интерес могат да бъдат предоставяни като ключова дейност, както е посочено в член 3, параграф 3, буква б):

- а) Колежа на Европа, (колежите в Брюж и Натолин),
- б) Европейския университетски институт във Флоренция;
- в) Европейският институт по публична администрация, Маастрихт;
- г) Академията по европейско право, Трир;
- д) Европейска агенция за развитие на образованието за хора със специални нужди, Миделфарт;
- е) Международен център за европейско обучение (CIFE), Ница.

3. Като ключова дейност по силата на член 3, параграф 3, буква в), субсидиите за оперативни разноски, както е посочено в член 5, параграф 1, буква ж), могат да бъдат присъждани за подкрепа на определени оперативни и административни разходи на европейските институции и сдружения, които действат в сферата на образованието и обучението.

4. Субсидиите се предоставят на годишна основа или се подновяват в рамково споразумение за партньорство с Комисията.

*Член 37***Средства за програма „Жан Моне“**

Най-малко 16 % от средствата за програма „Жан Моне“ са определени за подкрепа на ключова дейност член 3, параграф 3, буква а), най-малко 65 % за ключова дейност по член 3, параграф 3, буква б), и най-малко 19 % за ключова дейност по член 3, параграф 3, буква в).

ДЯЛ III

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ*Член 38***Преходна разпоредба**

1. Действията, които са инициирани на 31 декември 2006 г. или преди тази дата на основание Решение 1999/382/ЕО, Решение № 253/2000/ЕО, Решение № 2318/2003/ЕО, Решение № 791/2004/ЕО или Решение № 2241/2004/ЕО, се администрират в съответствие с разпоредбите на посочените решения, с изключение на това, че създадени с посочените решения комитети се заменят от комитета по член 10 от настоящото решение.

2. Както е предвидено в член 18 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002, отпуснатите суми, съответстващи на определените приходи, получени от изплащането на суми, които са неправилно изплатени, съгласно Решение 1999/382/ЕО, Решение № 253/2000/ЕО, Решение № 2318/2003/ЕО, Решение № 791/2004/ЕО или Решение № 2241/2004/ЕО, могат да бъдат предоставени на Програмата за обучение през целия живот.

*Член 39***Влизане в сила**

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след датата на неговото публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

ПРИЛОЖЕНИЕ

АДМИНИСТРАТИВНИ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

A. Административни разпоредби

Процедурите за предложения и избор на действия по Програмата за обучение през целия живот, са следните:

1. Процедура на национална агенция

1.1. Процедура 1

Следните действия, съгласно които се взимат решения за избор от подходящите национални агенции, се управляват посредством „процедура 1 на национална агенция“:

- а) мобилността на лицата от Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 5, параграф 1, буква а);
- б) двустранни и многостранни партньорства, както е посочено в член 5, параграф 1, буква б);
- в) едностранни и национални проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква г), където тези проекти са финансирани както е посочено в член 33, параграф 4, буква а).

Искания за финансова подкрепа на тези действия, са насочвани към подходящите национални агенции, определени от държавите-членки в съответствие с член 6, параграф 2, буква б). Националните агенции извършват избора и отпускането на финансова подкрепа за кандидатите, за които е необходимо да бъдат избрани в съответствие с общите насоки, които ще бъдат създадени, съгласно член 9, параграф 1, буква в). Националните агенции разпределят субсидиите за бенефициерите, които са установени в съответните държави-членки. Всеки партньор в двустранно или многостранно партньорство получава пряко финансиране от своята национална агенция.

1.2. Процедура 2

Следните действия, съгласно които се взимат решения за избор от Комисията, но процедури по оценка и договаряне се предприемат от подходящите национални агенции, се управляват посредством „процедура 2 на национална агенция“:

- многостранни проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква в).

Искания за финансово подкрепа, представени във връзка с това действие, са насочвани към националната агенция, определена от държавата-членка на координатора на проекта в съответствие с член 6, параграф 2, буква б). Националната агенция на държавата-членка на координатора на проекта извършва оценката на заявленията и представя на Комисията списък с одобрените кандидатури. Комисията решава, съгласно предложения списък, коя национална агенция впоследствие отпуска подходяща финансова подкрепа за избраните кандидати, в съответствие с общите насоки, които се изготвят както е посочено в член 9, параграф 1, буква в).

Преди представяне на списъка с одобрените кандидати в Комисията, националната агенция на страната, в която се координира проектът, осъществява контакти с кандидатите от страните на останалите партньори по проекта. Националната агенция разпределя субсидиите за избраните координатори по проекта, които са установени в своите държави-членки, като тези координатори носят отговорността за разпределението на средствата за партньорите, включени в проектите.

2. Процедура на Комисията

Следните действия, съгласно които са представени предложения до Комисията и се взимат решения за избор от Комисията, се управляват посредством „процедурата на Комисията“:

- а) едностранни и национални проекти, както е посочено в член 5, параграф 1, буква г), освен тези, финансирани както е посочено в член 33, параграф 4, буква а);
- б) многостранни проекти и мрежи, както е посочено в член 5, параграф 1, буква д);

▼B

- в) наблюдение и анализ на политиките и системите в сферата на обучението през целия живот, създаване на справочни материали, включително анкети, статистика, анализи и показатели, както и действия за подкрепа на прозрачността и признането на квалификации и предишни знания, както е посочено в член 5, параграф 1 буква е);
- г) субсидии за покриване на оперативни разноски, както е посочено в член 5, параграф 1, буква ж);
- д) други инициативи, насочени към популяризиране и подкрепа на целите на Програмата за обучение през целия живот, както е посочено в член 5, параграф 1, буква з) („придружителни мерки“).

Искания за финансово подкрепа, представени във връзка с тези действия, се изпращат до Комисията, която извършва избор и отпуска финансова подкрепа на кандидатите, които са избрани в съответствие с общите насоки, които се изготвят по силата на член 9, параграф 1, буква в).

Б. Финансови разпоредби

Комисията гарантира, че финансовите и административни изисквания към бенефициерите на субсидии, отпуснати по Програмата за обучение през целия живот, са пропорционални на равнището на субсидията. По-специално Комисията гарантира, че финансовите правила и изискванията за прилагане и отчетност във връзка с индивидуалната мобилност и партньорствата остават благоприятни за тези, които усвояват субсидията, и са в достатъчна степен опростени, за да не ограничават достъпа на лица, които са в по-малка степен привилегирани, както и достъпа на институциите или организацията, които работят с тях.

По-специално Комисията да осигури за националните агенции критерии, които агенциите прилагат по отношение на процедурите за избор и отпускане на субсидии, както и договорености за сключване на контракти и плащане/одит за средствата, които те ще управляват. Тези критерии отчитат размера на отпуснатите субсидии, и там където субсидиите са в размер на сума по-малка от 25 000 EUR, те предвиждат опростени системи на всички стадии, които включват участие на кандидати или бенефициери. Критериите предоставят възможност за националните агенции да определят и ограничат детайлите, поставени като изискване за кандидатите и да сключват договори след отпускането на субсидиите на опростена база, която да включва единствено следните елементи:

- договарящите се страни,
- срока на договора, който трябва да бъде срокът на одобряване на разхода,
- максималната сума, отпусната за финансиране,
- описание в резюме на дейността,
- изискванията за отчетност и достъпа за одит.

Подобни критерии предоставят възможност на националните агенции да гарантират, че съфинансиране, което е осигурено от бенефициерите, приема формата на финансова подкрепа по същество. Тези подкрепа трябва да може да бъде проверявана като реалност, но не е нужно да бъдат предмет на финансова оценка.

1. Действия, управлявани чрез процедурата на национална агенция.
  - 1.1. Средствата на Общността, предназначени да предоставят финансова подкрепа по действия, които са управлявани чрез процедурата за националната агенция, в съответствие с раздел А, точка 1.1. на настоящото приложение, се отпуска от държавите-членки, в съответствие с формулите, определени от Комисията в съответствие с член 10, параграф 2, и могат да включват следните елементи:
    - а) минимална сума, отпусната от всяка държава-членка, която се определя в съответствие с наличностите в бюджета за съответната дейност;
    - б) остатъкът се отпуска за различните държави-членки на основание на:

- i) общия брой във всяка държава-членка на:
    - ученици и преподаватели, заети в училищното образование, заради училищни партньорства и действия за мобилност по програма „Комениус“, както е посочено в член 18, параграф 1, букви а) и б),
    - студенти и/или дипломирани студенти с висше образование за мобилност на студенти и интензивни действия по програма „Еразмус“, както е посочено в член 22, параграф 1, буква а), i) и iv),
    - преподаватели в институции за висше образование за мобилност на преподаватели и действия във връзка с мобилността на друг персонал по програма „Еразмус“, както е посочено в член 22, параграф 1, буква а), ii) и iii),
    - цялото население и броя на лицата на възраст между 15 и 35 години във връзка с него, заради действия, свързани с мобилността, партньорства и многостранни проекти по програма „Леонардо да Винчи“, както е посочено в член 26, параграф 1, букви а), б) и в),
    - възрастни хора за действия, свързани с мобилност и партньорство по програма „Грундвиг“, както е посочено в член 30, параграф 1, букви а) и б);
  - ii) разликата в стандарта на живот в държавите-членки;
  - iii) разстоянието между столиците на всяка от държавите-членки;
  - iv) равнището на търсене и/или интерес по отношение на дадената дейност във всяка от държавите-членки.
- 1.2. Тези формули трябва да възможно най-неутрални по отношение на системите за образование и обучение в държавите-членки.
- 1.3. Така разпределените финансови средства на Общността се администратират от националните агенции, както е предвидено в член 6, параграф 2, буква б).
- 1.4. Комисията, която действа в сътрудничество с държавите-членки, вземе необходимите мерки, за да насърчи балансираното участие на равнище Общността, на национално равнище и, там където е нужно, на регионално равнище във всички области на знанието. Процентът, отделен за тези мерки, не бива да надвишава 5 % от годишните суми за финансиране на всяка една от въпросните действия.
2. Определяне на бенефициерите.
- С настоящото институциите, които са изброени в списъка по член 36, параграф 2 от настоящото решение, са бенефициери на субсидии, както е посочено в Програмата за обучение през целия живот, в съответствие с член 168 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002.
- Отделните национални звена, които изграждат мрежата *NARIC*, мрежата *Евридика*, мрежата *Euroguidance*, националните служби за подкрепа на действия по проекта *Е-тушинг* и националните центрове *Европас* действат като инструменти за прилагане на Програмата на национално равнище, в съответствие с разпоредбите на член 54, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 и на член 38 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002.
3. Видове бенефициери
- В съответствие с член 114 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002, могат да бъдат отпуснати субсидии на юридически лица или на физически лица. В случая с физически лица, субсидиите могат да приемат формата на стипендии.
4. Суми с фиксиран размер, граници на разходите за единица продукт и награди
- Суми с фиксиран размер, граници на разходите за единица продукт, както е предвидено по член 181 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002, могат да бъдат използвани в случая с действията по член 5.

Суми с фиксиран размер могат да бъдат усвоявани до максимална сума от 25 000 EUR за субсидия. Те могат да бъдат комбинирани до максимална сума от 100 000 EUR и/или усвоени съгласно границите на разходите за единица продукт.

Комисията може да предвиди присъждане на награди във връзка с действията, предприети в рамките на Програмата за обучение през целия живот.

5. Обществени поръчки

Там където прилагането на действията, подкрепяни от Програмата за обучение през целия живот, изисква бенефициерът да прибегне до процедура за възлагане на обществена поръчка, следва да се прилагат процедурите за договори при ниска цена, както е посочено в член 129 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002.

6. Споразумения за партньорства

Там където действия по Програмата за обучение през целия живот са подкрепяни чрез субсидии по рамкови партньорства съгласно член 163 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002, такива партньорства могат да бъдат подбрани и финансирани за четиригодишен срок, при олекотена процедура с възможност за обновяване.

7. Публични институции или организации, които предоставят възможности за образование

Всички училища и институции за висше образование, определени от държавите-членки, както и всички организации, които предоставят възможности за образование, които са получили 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, или са били контролирани от обществени организации или от техни представители, се третират от Комисията като притежаващи нужния финансов, професионален или административен капацитет и нужната финансова стабилност да реализират проекти по Програмата за обучение през целия живот, и в тази връзка от тях не се изисква да представят допълнителна документация, за да удостоверяват това. Такива институции могат да бъдат освободени от изисквания за одит, съгласно условията на член 173, параграф 4 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002.

8. Организации, които преследват цели от общоевропейски интерес.

Когато субсидиите за покриване на оперативни разходи се отпускат по Програмата за обучение през целия живот на организации, които преследват цели от общоевропейски интерес, както е посочено в член 162 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002, тези субсидии не са предмет на обновяване според принципа на постепенно намаляване, в съответствие с член 113, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002.

9. Професионални способности и квалификации на кандидатите по програмата

Комисията може да реши, в съответствие с член 176, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002, че специфични категории бенефициери имат професионалните способности и квалификации, които се изискват, за да извършат предложената дейност или работна програма.

10. Участие на партньори от трети страни

Партньори от трети страни могат да участват в многостранни проекти, мрежи или партньорства при условията на член 14, параграф 2, по преценка на Комисията или на съответната национална агенция. Решението за това дали да бъдат финансово подкрепяни такива партньори се основа на степента на добавена стойност на европейско равнище, за която съществува реална възможност да произтече от участието на тези партньори във съответния проект, мрежа или партньорство.

11. Размер на минимални средства, отпуснати за програмите

Предмет на разпоредбите на член 14 от настоящото решение, минималните суми, които следва да се разпределят на секторни подпрограми, във връзка с финансовия пакет, определен в този член, са:

Комениус 13 %

Еразмус 40 %

Леонардо да Винчи 25 %

Грундвиг 4 %

12. Национални агенции

Финансовата подкрепа на Общността предоставяне за подкрепа за действия, които се извършват от националните агенции, създадени или определени от държавите-членки, в съответствие с член 6, параграф 2, буква б).

В съответствие с член 38 на Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002, функцията на националната агенция може, в трети страни, участващи в Програмата за обучение през целия живот, съгласно член 7, параграф 1 от настоящото решение, да бъде преустановена от организации на публичния сектор или от частноправни организации, които работят в сферата на обществените услуги, които се ръководят от правото на съответната страна.

В съответствие с принципа на пропорционалност, изискванията за сертифициране и отчетност се спазват до необходимото минимално равнище.

13. Техническо подкрепа

Финансовият пакет по Програмата за обучение през целия живот може също така да покрива разходи, свързани с подготвителни действия, мониторинг, контрол и оценка, които са пряко необходими за прилагането на програмата и за постигането на нейните цели. Тези действия могат, по-специално, да обхващат проучвания, срещи, информационни действия, публикации, разходи за информационни мрежи за обмен на информация, както и други разходи във връзка с техническото и административно подкрепа, към което Комисията може да се обърне във връзка с прилагането на програмата.

14. Разпоредби срещу измами

Решенията на Комисията, взети по член 9, договорите и споразуменията, произтичащи от тези решения, както и споразуменията с участващите в програмата трети страни, съдържат специални разпоредби за надзора и финансовия контрол, който се осъществява при нужда на място от Комисията (или от друг някакъв представител, упълномощен от Комисията), включително Европейската служба за борба с измамите (OLAF), а за одитите от Сметната палата. Такъв контрол може да се осъществява заедно с националните агенции, а също така, когато е необходимо, с получателите на субсидии.

Бенефициерите на субсидии за покриване на оперативни разходи трябва да са в готовност да представят в Комисията удостоверяващи документи, включително заверени от одита финансови извлечения, във връзка с направените през годината на отпускане на субсидията разходи. Тези документи следва да се пазят за срок от пет години, считано от последното плащане. Бенефициерът на субсидията трябва да представи, когато е необходимо, удостоверяващи документи пред Комисията, които са притежание на партньори или членове.

Комисията може да разпореди извършване на одит върху усвояването на субсидията, или пряко от нейния собствен персонал, или от друг квалифициран външен орган, по неин избор. Тези одити могат да се правят за срока на действие на споразумението или за срок от пет години, считано от датата на платежния баланс. Когато е необходимо, разкрития на одита могат да бъдат причина за решения на Комисията във връзка с възстановяване на суми.

Персоналът на Комисията и външен персонал, упълномощен от нея, трябва да има необходимите права за достъп, по-специално, до офисите на бенефициера и до цялата информация, включително до информацията в електронен формат, която е необходима за провеждането на тези одити.

Сметната палата и OLAF освен това трябва да разполагат със същите права, каквито има и Комисията, особено тези, засягащи достъпа.

▼B

В допълнение на това, Комисията може да извършва проверки на място и инспекции по Програмата за обучение през целия живот в съответствие с Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г., за да защитава финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности⁽¹⁾.

За действията на Общността, които се финансират по силата на настоящото решение, понятието нередност, посочено в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности⁽²⁾ означава всяко нарушаване на разпоредба на правото на Общността или всяко нарушаване на задължение по договор, произтичащо от действие или пропуск на служител в икономическия отдел, които в резултат могат да навредят на общия бюджет на Европейските общности или на отпуснатите по този бюджет средства, от необосновано разходно перо.

⁽¹⁾ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

⁽²⁾ ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1.